

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Lisa a soudkyň JUDr. Marie Rudolfové a JUDr. Marie Korbelové ve věci

žalobce:

ESSOX s. r. o., IČO 26764652
sídlem F. A Gerstnera 52, 370 01 České Budějovice
zastoupený advokátem Mgr. Janem Ševčíkem
sídlem Na Královně 862, 156 00 Praha 5

proti

žalovanému:

[redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou Mgr. Klárou Kořenovou
sídlem Palackého 715/15, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 35 999,28 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Písku ze dne 16. 2. 2023, č. j. 12 C 279/2020-164 ve znění opravného usnesení ze dne 11. 4. 2023, č. j. 12 C 279/2020-179,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení **se** ve výroku II. **mění** takto:
- Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 35 999,28 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně od 9. 6. 2018 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 89 117,10 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Ševčíka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Písku (dále jen „soud prvního stupně“) napadeným rozsudkem (ve znění výše uvedeného opravného usnesení) žalovanému uložil zaplatit žalobci částku 35 999,28 Kč s úrokem z prodlení (výrok I.). Dále žalobu ohledně částky 35 999,28 Kč s úrokem z prodlení (dále jen „předmětná částka“) částečně zamítl (výrok II.). Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.
2. Soud prvního stupně rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhá zaplacení částky 71 998,56 Kč. Tvrdí, že žalovaný je právním nástupcem zemřelého [REDAKCE] (dále jen zůstavitel), který zemřel dne [REDAKCE]. Se zůstavitelem žalobce uzavřel smlouvu o poskytnutí kreditní karty a úvěru č. [REDAKCE]. Zůstavitel nesplnil povinnosti vyplývající z této smlouvy. Proto mu soud prvního stupně rozsudkem ze dne 20. 10. 2016, č. j. 9 C 202/2016-15 uložil zaplatit žalobci částku 58 312,94 Kč s úrokem z prodlení a náklady řízení. Žalobce na základě uvedeného rozhodnutí zahájil exekuční řízení (sp. zn. [REDAKCE]). Řízení o pozůstalosti ohledně zůstavitele probíhalo před soudem prvního stupně pod sp. zn. [REDAKCE]. Žalobce tvrdí, že správcem pozůstalosti byl žalovaný. Porušil povinnost stanovenou § 190 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb. (dále jen „z. ř. s.“), neboť neoznámil známému věřiteli zůstavitele (žalobci), kdo podle rozhodnutí o pozůstalosti nabytí (výše popsany) dluh zůstavitele. Proto žalobce nemohl svou pohledávku (přiznanou výše uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně) přihlásit v insolvenčním řízení, které zahájil žalovaný (zároveň dědic zůstavitele) dne 28. 5. 2018 u Krajského soudu v Českých Budějovicích (sp. zn. [REDAKCE]). Došlo proto (u žalobce) k marnému uplynutí lhůty pro podání přihlášky. Při skončení uvedeného insolvenčního řízení došlo k osvobození žalovaného od placení dosud neuspokojených pohledávek (včetně popsané pohledávky žalobce za zůstavitelem). Žalobce dovodil, že porušení povinnosti ze strany žalovaného (správce pozůstalosti) stanovené § 190 odst. 2 z. ř. s. zakládá (jeho) nárok na náhradu škody (§ 2910 zákona č. 89/2012 Sb – dále jen „o. z.“).
3. Ve skutkové rovině soud prvního stupně vyšel z toho, že zůstavitel čerpal revolvingový úvěr prostřednictvím (výše uvedeně) kreditní karty. Protože zůstavitel řádně neplnil své povinnosti, bylo zahájeno řízení před soudem prvního stupně pod sp. zn. 9 C 202/2016. Rozsudkem ze dne 20. 10. 2016, č. j. 9 C 202/2016-15 mu bylo uloženo zaplatit žalobci částku 58 612,94 Kč s úrokem z prodlení a náklady řízení 15 981,80 Kč. Následně bylo zahájeno exekuční řízení (sp. zn. [REDAKCE]). Náklady oprávněného v průběhu exekučního řízení byly vyčísleny na částku 11 011 Kč. Zůstavitel zemřel dne [REDAKCE]. Před soudem prvního stupně ohledně zůstavitele probíhalo řízení o pozůstalosti pod sp. zn. [REDAKCE]. Jediným dědicem zůstavitele se stal žalovaný (bratr zůstavitele). Usnesením soudu prvního stupně ze dne 16.5.2018, č.j. [REDAKCE] bylo potvrzeno žalovanému nabytí celé pozůstalosti (s čistou hodnotou pozůstalosti 332 547,10 Kč). V průběhu tohoto řízení žalobce přihlásil svou pohledávku v dosud neuspokojené výši. Následně bylo zahájeno ohledně žalovaného insolvenční řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích (sp. zn. [REDAKCE]). Usnesením ze dne 8. 6. 2018, č. j. [REDAKCE] byl zjištěn úpadek žalovaného a bylo povolenou řešení úpadku oddlužením (lhůta na podání přihlášek byla 30 dnů od rozhodnutí o úpadku žalovaného). Žalovaný v řízení uvedl (mimo jiné) pohledávku žalobce ve výši 69 933 Kč (celkem závazky ve výši 324 828 Kč). Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 9. 2018, č. j. [REDAKCE] bylo rozhodnuto o osvobození dlužníka (žalovaného) od placení pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo (včetně pohledávek nepřihlášených do insolvenčního řízení). Soud prvního stupně žalobci sdělil (přípis ze

dne 18. 10. 2018), že výše uvedené řízení o pozůstalosti bylo ukončeno a celou pozůstalost nabyt žalovaný. Před zahájením řízení byl žalovaný žalobcem vyzván ke splnění povinnosti, která byla vymáhána v tomto řízení. Žalobce doložil odeslání předžalobní výzvy. Žalovaný nárok žalobce (před podáním žaloby) odmítl.

4. V právní rovině soud prvního stupně odkázal na § 1677 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb. (dále jen „o. z.“), § 2910 o. z. a § 2918 o. z. Vyšel z toho, že žalovaný byl v rámci řízení o pozůstalosti správcem pozůstalosti (§ 1677 o. z.) a měl povinnost (§ 190 odst. 2 z. ř. s.) oznámit po právní moci (konečného) rozhodnutí o pozůstalosti známým věřitelům zůstavitele, kdo podle rozhodnutí o pozůstalosti nabyt dluh zůstavitele. Tuto povinnost stanovenou zákonem žalovaný nesplnil. V důsledku tohoto jednání žalobci vznikla škoda ve výši 71 998,56 Kč (částky přiznané žalobci výše uvedeným rozhodnutím soudu prvního stupně s příslušenstvím a náklady exekuce). Protože žalobce (věřitel zůstavitele) nevěděl o existenci právního nástupce zůstavitele (nového dlužníka), tak v rámci (výše uvedeného) insolvenčního řízení (ohledně žalovaného), svou pohledávku nemohl přihlásit. O výsledku řízení o pozůstalosti (kdo je jeho novým dlužníkem) se dozvěděl až po skončení insolvenčního řízení (dne 18.10.2018). Soud prvního stupně však nevyhověl žalobě v plném rozsahu, protože aplikoval § 2918 o. z. Dovodil, že žalobce spoluzavinil vznik škody v rozsahu jedné poloviny (ve výši předmětné částky), neboť učinil dotaz na výsledek řízení o pozůstalosti až 18.10.2018. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně s ohledem na skutečnost, že úspěch (neúspěch) účastníků v řízení byl shodný.
5. Proti tomuto rozsudku se odvolal žalobce. Nesouhlasí s částečným zamítnutím žaloby na základě aplikace § 2918 o. z. Opakuje své dosavadní argumenty (vznik škody v důsledku nemožnosti přihlásit svou pohledávku do insolvenčního řízení vedeného ohledně žalovaného při nesplnění povinnosti žalovaného stanovené § 190 odst. 2 z. ř. s.). Nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že se měl o výsledek řízení o pozůstalosti zajímat iniciativněji, z čehož soud prvního stupně dovodil jeho spoluúčast v rozsahu 50 %. Připomíná, že majetek (majetková podstata v insolvenčním řízení) žalovaného byl dostatečný. Jeho nárok by byl uspokojen zcela (ze 100 %). Připomíná i judikaturu Nejvyššího soudu ČR (rozhodnutí ve věcech sp. zn. 25 Cdo 37/2015, 30 Cdo 1016/2018). Odkazuje i na § 6 odst. 2 o. z. Připomíná také závěry odvolacího soudu (usnesení ze dne 30. 9. 2021, č. j. 7 Co 703/2021-151). Nesouhlasí rovněž s výrokem o náhradě nákladů řízení a požaduje jejich přiznání v plné výši.
6. Žalovaný s odvoláním nesouhlasil. Závěry soudu prvního stupně považuje za správné. Žalobce se snaží přenést na něho odpovědnost za své opomenutí. Namítá, že z usnesení Exekutorského úřadu Karlovy Vary ze dne 5. 9. 2018, č. j. [REDAKCE] (pravomocné 26. 9. 2018) vyplývá, že namísto dosavadního povinného (zůstavitele) nastoupil žalovaný. Žalobci tak bylo známo, že došlo k úmrtí zůstavitele. Za této situace neexistuje příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti žalovaným a vznikem škody. Soudní komisařkou nebyl informován o povinnosti informovat žalobce o přechodu závazků zůstavitele. Protože chtěl dosáhnout ukončení tohoto sporu (nenavyšování nákladů), tak proti napadenému rozsudku se sám neodvolával.
7. Odvolání bylo podáno osobou oprávněnou (§ 201 zákona č. 99/1963 Sb. – dále jen „o. s. ř.“), je přípustné (§ 202 odst. 2 o. s. ř.) a bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 věta první o. s. ř.). Odvolací soud odvolání projednal a napadený rozsudek přezkoumal podle § 212 o. s. ř. a § 212a o. s. ř.
8. Odvolání není důvodné.
9. Ve skutkové rovině odvolací soud došel k závěru, že výše uvedená skutková zjištění soudu prvního stupně mají oporu v obsahu spisu (provedeném dokazování). Proto na ně odvolací soud pro stručnost plně odkazuje. Během odvolacího řízení v tomto směru nedošlo ke změně.
10. V právní rovině odvolací soud nejprve odkazuje na závěry Nejvyššího soudu ČR (dále jen „dovolací soud“) v jeho rozsudku ze dne 22. 6. 2022, č. j. 24 Cdo 221/2022-142. Dovolací soud v tomto rozsudku došel k závěru, že pozůstalost po zůstaviteli byla spravována (ze zákona) žalovaným, a to

od smrti zůstavitele až do pravomocného skončení řízení o pozůstalosti. Mezi účastníky nebylo sporu o v tom, že žalovaný nesplnil povinnost stanovenou § 190 odst. 2 z. ř. s., neboť nevyrozuměl žalobce (věřitele zůstavitele), kdo podle rozhodnutí o pozůstalosti nabyt dluh zůstavitele. Tato skutečnost (objektivně vzato) žalobci bránila v přihlášení výše uvedené pohledávky za zůstavitelem ve zmíněném insolvenčním řízení. Bez znalosti nového dlužníka (právního nástupce zůstavitele – žalovaného) nemohl v insolvenčním rejstříku zjistit zahájení zmíněného insolvenčního řízení a uplatnit (přihlásit) svou pohledávku řádnou (včasnou) přihláškou. Za této situace sporný nárok (škoda) vznikl v důsledku popsaného porušení povinnosti vyplývající z § 190 odst. 2 z. ř. s. žalovaným (v postavení správce pozůstalosti).

11. Podle § 2910 o. z. škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
12. Předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu je (současné) splnění tří podmínek. Jde o protiprávní jednání škůdce, vznik škody a příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním škůdce a vznikem škody. Odvolací soud došel k závěru, že žalovaný (jako správce pozůstalosti) porušil (výše popsanou) zákonnou povinnost vymezenou § 190 odst. 2 z. ř. s. K protiprávnímu jednání (výše uvedenému) žalovaného tedy došlo. Žalobce nemohl (včas) přihlásit svou pohledávku do zmíněného insolvenčního řízení. Z tohoto důvodu došlo ke vzniku škody (výše popsané). Existuje tedy i příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním žalovaného a vznikem škody. Zákon stanoví i domněnku nedbalosti (§ 2911 o. z.). S ohledem na výše uvedené skutková zjištění nelze dovodit opak. Žalovaný tedy škodu zavinil z nedbalosti. Zbývá tedy posoudit, zda soud prvního stupně správně aplikoval § 2918 o. z.
13. Podle § 2918 o. z. vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí.
14. Citované ustanovení zakotvuje pravidlo, že při zvětšení (vzniku) škody v důsledku okolností, které lze přičíst poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu nevznikne (sníží se). Jen v případě, že tyto okolnosti jsou zanedbatelné, se škoda nedělí. Platí tedy, že v rozsahu spoluúčasti poškozeného na vzniku škody není dána příčinná souvislost mezi porušením právní (zde zákonné) povinnosti škůdcem a vznikem škody. Jde o skutečnost, která se týká základu nároku na náhradu škody.
15. Žalobce neměl právní povinnost sledovat průběh řízení o pozůstalosti (jeho výsledek) ohledně zůstavitele (činit opakované dotazy na stav a výsledek tohoto řízení o pozůstalosti). Nelze na něho tedy přenášet povinnosti stanovené (§ 190 odst. 2 z. ř. s.) správci pozůstalosti (žalovanému) informovat (mimo jiné) zůstaviteli věřitele o tom, na koho přešel (kdo nabyt) dluh zůstavitele. Na žalobce nelze přenášet (ani částečně) důsledky porušení uvedené povinnosti správcem pozůstalosti (vznik škody). Je třeba připomenout, že z provedeného dokazování nevyplývá, že žalobce věděl o výsledku řízení o pozůstalosti před uplynutím lhůty pro podání přihlášek v insolvenčním řízení. Tyto skutečnosti tedy neodůvodňují aplikaci § 2918 o. z. Závěr soudu prvního stupně o tom, že žaloba je částečně (ohledně předmětné částky) nedůvodná, není nesprávný. Žalobce má nárok i na úrok z prodlení (§ 1970 o.z. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). S ohledem na výše uvedené skutečnosti neobstojí výrok o náhradě nákladů řízení (§ 224 odst. 2 o. s. ř.).
16. Odvolací soud postupoval podle § 220 odst. 1 o. s. ř. Napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl i ve zbývajících částech (ohledně předmětné částky).
17. Žalobce byl v řízení zcela úspěšný. Proto má nárok na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení (§ 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř.). Výše odměny za úkon právní služby při tarifní hodnotě 71 998,56 Kč představuje 3 980 Kč (§ 7 bod 5, § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. – dále jen

„advokátní tarif“). Výše odměny z tarifní částky 35 999,28 Kč představuje 2 540 Kč (§ 7 bod 5, § 8 odst. 1 advokátního tarifu). Odvolací soud přiznal žalobci odměnu za 9 úkonů právní služby po 3 980 Kč (35 820 Kč). Jde o převzetí a přípravu zastoupení, žalobu, předžalobní výzvu k plnění, účast při jednáních soudu prvního stupně dne 24. 3. 2021 a 16. 2. 2023, účast při jednáních odvolacího soudu dne 23. 7. 2021 a 23. 7. 2021, odvolání ze dne 5. 5. 2021 a dovolání (§ 11 odst. 1 písm. a), d), g), k) advokátního tarifu). Dále odvolací soud žalobci přiznal odměnu ve výši 2 540 Kč za 3 úkony právní služby (7 620 Kč). Jde o odvolání ze dne 25. 11. 2020, odvolání proti napadenému rozsudku a účast při jednání odvolacího soudu dne 14. 6. 2023. Náklady řízení dále představuje 12 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč (3 600 Kč) podle § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu, cestovné k jednáním soudu prvního stupně a odvolacího soudu (10 820 Kč) a náhrada za ztrátu času (52 půlhodin – 1 půlhodina/100 Kč) ve výši 5 200 Kč podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu. Žalobce má dále nárok na náhradu za DPH ve výši 21 % z výše uvedených částek (§ 137 odst. 3 o. s. ř.). Dále jde o zaplacené soudní poplatky ve výši 13 480 Kč (2 880 Kč – žaloba, 3 600 Kč – odvolání, 7 000 Kč – dovolání). Celkem účelně vynaložené náklady řízení žalobce představují 89 117,10 Kč.

18. Odvolací soud pro úplnost dodává, že žalobci přiznal odměnu za odvolání ze dne 25. 11. 2020 pouze ve výši 1 990 Kč (nikoli 3 980 Kč). Výše uvedené usnesení směřovalo proti usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení. Proto má žalobce nárok na odměnu v poloviční výši (§ 11 odst. 2 písm. c) advokátního tarifu). Dále odvolací soud žalobci nepřiznal odměnu ve výši 3 980 Kč za repliku ze dne 7. 7. 2021, neboť neobsahovala podstatné (nové) skutečnosti (právní závěry). Nejde tedy o účelně vynaložený náklad řízení. Proto žalobce nemá nárok ani na paušální náhradu hotových výdajů.
19. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR jsou dostupná na jeho webových stránkách (www.nsoud.cz).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

České Budějovice 23. června 2023

Mgr. Tomáš Lis v. r.
předseda senátu